
Meddelandeblad

Mottagare:

Hälso- och sjukvården, smittskyddsläkare

November 2005

Tillgänglighet för hivtest

Hivinfektion definieras i smittskyddslagen (2004:168) som en allmänfarlig sjukdom. Testning för hiv med anslutande rådgivning ingår som en integrerad del i det breda preventions- och smittskyddsarbetet och bör därför vara lätt tillgänglig.

I Smittskyddslagen (2004:168) 1 kap. 8 § definieras landstingens övergripande ansvar för smittskyddet: ”Varje landsting ansvarar för att behövliga smittskyddsåtgärder vidtas inom landstingsområdet.” 3 kap. 1 § 1st beskriver individens skyldighet: ”Den som vet eller har anledning att misstänka att han eller hon bär på en allmänfarlig sjukdom eller annan smittspåringskyldig sjukdom är skyldig att utan dröjsmål söka läkare och låta läkaren göra de undersökningar och ta de prover som behövs för att konstatera om smittsamhet föreligger.” Enligt 3 kap. 1 § 2st åligger det en läkare som misstänker att en patient bär på en sådan sjukdom att ”skyndsamt undersöka patienten och ta de prover som behövs”.

Hälso- och sjukvården har således en skyldighet enligt lag att skyndsamt utföra provtagning av en individ som begär detta om läkaren bedömer att det finns misstanke om allmänfarlig eller annan smittspåringspliktig sjukdom. Rådgivning i anslutning till provtagning och vid besked är mycket viktig vid såväl positivt som negativt testresultat.

Det är viktigt att testning för hiv är en lätt tillgänglig verksamhet även för personer som inte tillhör en identifierad riskutsatt grupp. Det är ytterst läkarens skyldighet att göra en bedömning i varje enskilt fall om det finns skäl att provta patienten. Bedömningen bör vara generös. Om läkaren bedömer att det finns skäl för provtagning är denne skyldig att utan dröjsmål se till att adekvat provtagning blir genomförd av läkaren själv eller av annan läkare. Det är också viktigt att det finns rutiner för rådgivning samt rutiner för att meddela personen provresultatet och för de vidare medicinska och psykosociala åtgärder som behöver vidtas.

Den enskilde individen har nytta av att veta sin hivstatus. En tidig diagnos innebär ökade möjligheter till adekvat vård och behandling. Genom rådgivning och behandling kan även risken för att smitta förs vidare minskas. I ett brett samhälleligt perspektiv ger en konsekvent genomförd testningsverksamhet viktig kunskap för relevanta preventionsinsatser och behandlingsplanering.

Socialstyrelsen klassificerar sin utgivning i olika dokumenttyper. Detta är *ett Meddelandeblad*. Det innebär att den innehåller information om lagar och förordningar, avgifter, beslut vid andra myndigheter, rättsfall och JO-uttalanden som riktas till huvudmän, vårdgivare och profession.

Denna information (art nr 2005-1-21) kan laddas ner och beställas från Socialstyrelsens webbplats: www.socialstyrelsen.se/publicerat. Den kan även beställas från Socialstyrelsens kundtjänst, 120 88 Stockholm, fax 08-779 96 67.
